

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/kongresy/kongres-pamieci-narodowej-1315/182991,Panele-dyskusyjne-podsumowanie-pierwszego-dnia-Kongresu.html>
02.03.2026, 22:27

Panele dyskusyjne – podsumowanie pierwszego dnia Kongresu

13.04.2023

Przez 3 dni na PGE Narodowym odbędzie się blisko 30 dyskusji panelowych. Każdego dnia będziemy publikować krótkie podsumowanie rozmów.

Edukacja dla pamięci

Najważniejszym punktem dnia było ogłoszenie wyników raportu „Edukacja dla pamięci”. Badania socjologiczne stały się dla nas pretekstem do zorganizowania Kongresu Pamięci Narodowej. W dyskusji na temat stanu wiedzy historycznej młodych Polaków wzięli udział: dr Barbara Fedyszak-Radziejowska (doradca Prezydenta RP), prof. Zdzisław Krasnodębski (Parlament Europejski), prof. Andrzej Szpociński (ISP PAN), dr hab. Krzysztof Malicki, prof. UR (twórca raportu) oraz dr Karol Nawrocki (prezes Instytutu Pamięci Narodowej). Zapis dyskusji i gali otwarcia znajdziesz TUTAJ.

Polityka pamięci i polityka historyczna – doświadczenie krajów Europy Środkowo-Wschodniej okiem szefów instytucji i historyków

Polityka pamięci i polityka historyczna mają dwa wymiary: wewnętrzny i zewnętrzny. Wewnętrzny jest skierowany na kształtowanie myślenia o przeszłości obywateli danego kraju. To suma wielu pamięci zbiorowych – żołnierzy, ofiar ludności cywilnej, harcerzy, więźniów obozów koncentracyjnych, mieszkańców pojedynczych wsi, czy uczestników konkretnych wydarzeń, jak np. strajki robotnicze. Wymiar zewnętrzny jest natomiast skierowany na środowisko międzynarodowe i ma wpływ na postrzeganie narodu, całego państwa, w świecie. Środkiem takiego oddziaływania może być m.in. dyplomacja historyczna.

Na temat wpływu historii i polityki pamięci na współczesny świat rozmawiali wybitni historycy: prof. Hans-Jürgen Bömelburg (Justus-Liebig-Universität Gießen), prof. Jan Draus (Uniwersytet Rzeszowski), prof. Andrzej Nowak (UJ), prof. Wojciech Roszkowski (UKSW). Naukowcy przeanalizowali też sposób prowadzenia polityki historycznej przez rządy Polski, Niemiec i Rosji.

Swoje doświadczenia przedstawili też szefowie instytutów pamięci i instytucji państw Europy Środkowo-Wschodniej: dr Réka Földvárné Kiss (Nemzeti Emlékezet Bizottsága), dr Peter Jašek (Ústav pamäti národa), dr Ladislav Kudrna (Ústav pro studium totalitních režimů), dr Karol Nawrocki (IPN), Giora Zwillig (Arolsen Archives). Rozmawiali m.in. o badaniu okoliczności zbrodni obu dwudziestowiecznych totalitaryzmów oraz ściganiu i rozliczaniu ich sprawców. Opowiadali też o wyzwaniach, jakie stoją przed instytucjami, którymi kierują.

Poszukiwanie i upamiętnianie

Poszukiwania i identyfikacja ofiar wojen i represji – misja i powinność

Dyskusja poświęcona poszukiwaniom i identyfikacji ofiar XX-wiecznych wojen i represji przyciągnęła wielu wybitnych specjalistów. Swoim doświadczeniem podzielili się: Áron Máthé – zastępca przewodniczącego Komitetu Pamięci Narodowej na Węgrzech, dr Ladislav Kudrna – dyrektor USTR w Czechach, Dariusz Wudarczyński – zastępca dyrektora europejskiego oddziału Defense Prisoner of War/Missing in Action Accounting Agency (USA) oraz dr hab. Krzysztof Szwagrzyk – zastępca prezesa IPN i p.o. dyrektor Biura Poszukiwań i Identyfikacji. Opowiedzieli o pracy swoich instytucji i wyzwaniach przed jakimi stoją.

Rozmowa dotyczyła nie tylko przywracania sprawiedliwości społecznej w państwach Europy Środkowo-Wschodniej, ale także rozwiązań stosowanych przez Stany Zjednoczone.

Zapis dyskusji dostępny na kanale IPNtv od 3 sierpnia 2023, godz. 18.00

O Pamięć Naszą i Waszą. Groby i miejsca pamięci weteranów walk o niepodległość Polski w kraju i za granicą

Kolejny panel dyskusyjny poświęcony poszukiwaniu i upamiętnianiu ofiar reżimów totalitarnych i bohaterów walczących o wolność nosił tytuł: „O Pamięć Naszą i Waszą. Groby i miejsca pamięci weteranów walk o niepodległość Polski w kraju i za granicą.”

Wzięli w nim udział: Dirk Verbeke – belgijski aktywista, zaangażowany na rzecz upamiętniania polskich żołnierzy z 1. Dywizji Pancерnej gen. Maczka, dr Adam Pleskaczyński – pracownik Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN w Poznaniu, Remigiusz Stefani – społecznik zaangażowany w dbanie o groby powstańców warszawskich oraz Michał Mazurek – Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Manchesterze.

Wśród wielu poruszonych tematów wysuwał się szczególnie jeden: co skłoniło gości do zainteresowania się mocniej polskimi miejscami pamięci i grobami bohaterów? Jak w ich środowisku zawodowym i społecznym postrzegana jest opieka nad polskimi upamiętnieniami? Co dominuje: podziw, zdziwienie, a może... brak zrozumienia?

Rozmowa stała się pretekstem do spojrzenia na historię Polski w szerszym ujęciu i zastanowienia się czy istnieje jeszcze pamięć o Polakach jako bohaterach walki o wolność wszystkich narodów.

Zapis dyskusji dostępny na kanale IPNtv od 29 sierpnia o godz. 18:00.

Zakaz gloryfikacji totalitaryzmów. Przestrzeń publiczna i pamięć jako pole bitwy o bezpieczną przyszłość

Prof. Bogdan Musiał, prof. Andrzej Nowak oraz publicysta Piotr Cywiński wzięli udział w panelu na temat zakazu gloryfikacji totalitaryzmów w przestrzeni publicznej.

Na mocy ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego... Instytutowi Pamięci Narodowej została powierzona funkcja organu opiniującego i eksperckiego w dwóch aspektach: zmiany nazw i patronów ulic, placów itd. oraz usuwania z przestrzeni publicznej obiektów sowieckiej propagandy.

Właściciele nieruchomości, na których znajdowały się obiekty naruszające zapisy ustawy mieli obowiązek ich samodzielnego usunięcia do 31 marca 2018 r. Po tym okresie wojewodowie mają możliwość nakazywania usuwania takich obiektów w trybie administracyjnym. Decyzja wojewody o usunięciu pomnika zostaje wydana w oparciu o opinię IPN.

Z raportu Kantar Public wynika, że 49% respondentów pozytywnie odbiera proces dekomunizacji w Polsce a 43% uważa działania Instytutu Pamięci Narodowej w tym zakresie za właściwe. Od początku marca do połowy listopada 2022 r. na terenie Polski zdemontowano już 25 z 60 komunistycznych obiektów propagandowych.

Nowoczesne formy przekazu

Immersyjna edukacja historyczna – w stronę nowych ścieżek edukacyjnych

Magdalena Hajduk – dyrektor Biura Nowych Technologii IPN, Andrzej Horoch – właściciel ConnectedRealities.eu, Justyna Orłowska – pełnomocniczka Prezesa Rady Ministrów ds. GovTech i szefowa Centrum GovTech, dr hab. Marlena Plebańska – prekursorka polskiej e-edukacji, specjalistka zarządzania wiedzą, prof. Jan Pomorski – historyk, wykładowca UMCS, dr hab. Rafał Wiśniewski – dyrektor Narodowego Centrum Kultury oraz Krzysztof Zieliński – nauczyciel Uniwersyteckiego Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. św. Jadwigi Królowej w Tczewie rozmawiali o nowoczesnych metodach wykorzystywanych w nauczaniu historii.

Dyskusja toczyła się wokół raportu badawczego „Immersyjna edukacja historyczna – w stronę nowych ścieżek edukacyjnych”. Rewolucja cyfrowa i powszechność dostępu do Internetu kazały na nowo zdefiniować rolę nauczyciela we współczesnym świecie. Dostęp do wiedzy zdaje się być na wyciągnięcie ręki, problemem staje się jednak właściwe wyselekcjonowanie treści. Kultura nanosekundy i dynamiczny rozwój technologii sprawiają, że konieczne jest budowanie nowych modeli edukacyjnych łączących świat rzeczywisty i cyfrowy oraz obszar edukacji z zabawą.

Koncepcje wielokanałowości (omnichannel) i wszechobecności (omnipresence) stają się kluczowymi strategiami nowoczesnej komunikacji. Podział na edukację formalną i nieformalną jest coraz mniej widoczny: przestrzeń miejsca, media społecznościowe, aplikacje – wszystko może stać się inspiracją do zgłębiania wiedzy.

Przykładem elastyczności w projektowaniu i wdrażaniu nowych rozwiązań edukacyjnych jest projekt gamingowy „Gry szyfrów” oraz aplikacja „Szybowcowa ‘87”, stworzone przez IPN z myślą o młodych ludziach.

Zapis dyskusji dostępny na kanale IPNtv od 23 czerwca 2023, godz. 15.00

Panel blogerów – jak mówić, żeby zainteresować młodych historią?

Ciekawym urozmaicheniem dzisiejszego dnia był panel, w którym wzięli udział zagraniczni blogerzy: Katy Carr – pilotka RAF, piosenkarka i pasjonatka polskiej historii (<https://katycarr.com/>), Clare Mulley – popularyzatorka historii II wojny światowej z kobiecej perspektywy (<https://claremulley.com/>) i Scott Booth – miłośnik Spitfirów i twórca bloga „Laguna's Legacy” (<https://lagunasspitfirelegacy.org/>) oraz Aleksandra Duda – prowadząca anglojęzyczną stronę Muzeum Powstania Warszawskiego (<https://www.1944.pl/en>). Prelegenci mówili, w jaki sposób udaje im się zainteresować przeszłością młode pokolenie, skupione przede wszystkim na teraźniejszości. Dyskutanci podzielili się też swoimi spostrzeżeniami na temat możliwości i perspektyw, jakie stwarzają media społecznościowe w zakresie edukacji historycznej i odnieśli się do problemu fałszowania historii w sieci, przedstawiając własne recepty na przeciwdziałanie takim manipulacjom. Panel zakończyła seria pytań od publiczności, wyraźnie zainteresowanej tematyką dyskusji oraz spostrzeżeniami prelegentów.

Zapis dyskusji dostępny na kanale IPNtv od 28 sierpnia 2023, godz. 18.00

z polskim lektorem

w oryginalnej wersji językowej

Symbole tożsamości narodowej okiem twórców

Miłośników sztuki z pewnością zainteresował panel dyskusyjny poświęcony symbolom narodowej tożsamości. O tym, czym są, jakie jest ich znaczenie i dlaczego je wytwarzamy, rozmawiali ludzie, których wiedza teoretyczna łączy się z długoletnią praktyką: dr Janusz Janowski – malarz, perkusista i dyrektor „Zachęty” Narodowej Galerii Sztuki; Aleksander Bąk – autor restylizacji heraldycznej godła Polski, a także wielu wdrożonych projektów herbów i insygniów

samorządowych; dr Marcin Władyka – plakacista, wykładowca warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych oraz Marcin Wolny – twórca nowej identyfikacji graficznej IPN, której premiera odbyła się dzisiaj. Prócz pieczęci, kolorystyki i layoutu Instytut Pamięci Narodowej zyskał specjalnie dedykowaną czcionkę „Memoria”. Nowa identyfikacja będzie wdrażana sukcesywnie we wszystkich materiałach IPN.

Paneliści poruszyli m.in. temat ochrony znaku państwowego. Symbol niesie ze sobą całe bogactwo treści, istnieje jednocześnie w sferze rzeczywistej, dosłownej, jak i ukrytej. Godło państwowe dotyka więc sacrum, a szacunek dla niego jest zobowiązaniem wobec przeszłych i przyszłych pokoleń. Artyści podkreślili, że żadna zmiana znaku nie powinna skupiać się jedynie na stronie użytkowej. Zawsze trzeba mieć na uwadze wizę i przesłanie, które dana zmiana ze sobą niesie.

Paneliści rozmawiali m.in. o barwach narodowych, godle i hymnie, ale także o potrzebach modyfikacji znaku Orła Białego, jego historycznym uzasadnieniu, zasadach heraldyki i... kwestii wolności artystycznej.

Patronat Honorowy
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Andrzeja Dudy

Instytut Pamięci Narodowej
zaprasza

13-15 kwietnia 2023

PGE NARODOWY, WARSZAWA

Patronat Honorowy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy

Historia mówi przez pokolenia

Kongres
Pamięci
Narodowej

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kongres Pamięci Narodowej

Powiązane wiadomości

Historia jest pasjonująca. W Warszawie trwa Kongres Pamięci Narodowej